

Magdalena Sawicka

Mikroprzedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego na Dolnym Śląsku w latach 2005-2009

Ekonomiczne Problemy Usług nr 63, 241-248

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAGDALENA STAWICKA

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

**MIKROPRZEDSIĘBIORSTWA Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO
NA DOLNYM ŚLĄSKU W LATACH 2005–2009**

Wprowadzenie

Od lat wiadomo jest, iż gospodarki konkurują między sobą o przedsiębiorców, którzy dokonują lokalizacji swojej działalności gospodarczej na podstawie wielu determinant. Szczególnie ważne są zachęty inwestycyjne oferowane przedsiębiorcom zagranicznym, którzy wybierając miejsce prowadzenia swojej firmy, analizują szereg czynników lokalizacyjnych. W dobie gospodarki rynkowej zwiększa się zdolność przedsiębiorstw do dokonywania wolnych wyborów inwestycyjnych, w tym także lokalizacyjnych. Oprócz państwa (rządu) coraz częściej to jednostki samorządu terytorialnego mają istotny wpływ na to, czy dany przedsiębiorca wybierze ich gminę na miejsce lokalizacji swojej inwestycji. Zatem do zadań samorządów lokalnych zalicza się tworzenie warunków do stabilnego i dynamicznego rozwoju gospodarczego danej jednostki samorządu terytorialnego. Głównym celem władz gminnych i powiatowych jest dążenie do uzyskania przewagi konkurencyjnej w stosunku do innych jednostek, polegającej na organizowaniu sprzyjającego klimatu do rozwoju przedsiębiorczości. To właśnie powiaty, a częściej nawet gminy mają największy zakres kompetencji do samodzielnego podejmowania decyzji i kształtowania polityki finansowej. Osiemdziesiąt procent wszystkich dochodów samorządowych jest w gestii gmin, a ponadto to one same wpływają na kształtowanie się podatków i opłat lokalnych, co jest jednym z ważniejszych czynników lokalizacyjnych wchodzących w skład klimatu inwestycyjnego danego regionu.

Celem artykułu jest poddanie analizie podmiotów działających na terenie województwa dolnośląskiego pod kątem zmian w strukturze podmiotów w latach

2005–2009 ze szczególnym uwzględnieniem mikro i małych przedsiębiorstw posiadających kapitał zagraniczny, których liczba od lat corocznie się zwiększa.

1. Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na Dolnym Śląsku

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego¹ w Polsce rośnie liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego zarejestrowanych w systemie REGON w 2010 roku w poszczególnych województwach. Na miejscu pierwszym – regionem mocno wyróżniającym się pod względem liczby takich podmiotów – jest województwo mazowieckie, w którym istnieją ponad 24 tysiące spółek prawa handlowego posiadających w swoim majątku kapitał pochodzący od zagranicznych inwestorów. Tak dużą liczbę podmiotów województwo mazowieckie zawdzięcza przede wszystkim Warszawie, w której swoją siedzibę ma 80% ogółu spółek z kapitałem zagranicznym. Warszawa jako stolica od lat przyciąga inwestorów zagranicznych, co sprawiło, że co trzecia tutejsza firma to przedsiębiorstwo z udziałem kapitału obcego pochodzącego z zagranicy. Na drugim miejscu w rankingu uplasowało się województwo dolnośląskie, które posiada jedną czwartą liczby takich przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego, jednak na tle pozostałych regionów Dolny Śląsk jest regionem wyróżniającym się. Wysoka pozycja w rankingu świadczy o tym, iż województwo dolnośląskie jest postrzegane jako region niemal równie dobry dla inwestycji jak stolica. Na trzecim miejscu uplasowała się Wielkopolska, w której liczba spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego wynosi 5775.

W porównaniu miast powyżej 500 tys. mieszkańców pod względem udziału spółek z kapitałem zagranicznym we wszystkich spółkach prawa handlowego na miejscu pierwszym plasuje się Warszawa z 30%, na drugim Wrocław – 25%, następnie Łódź – 21% oraz Kraków – niecałe 19%. Istotne jest, że wśród miast liczących ponad pół miliona mieszkańców Wrocław ma najmniejszy udział (zaledwie 46%) w tworzeniu ogólnej liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego na terytorium danego województwa. Jak już wspomniano, największy udział, 80%, ma Warszawa, na miejscu drugim jest Kraków – 71%, na kolejnych Łódź – 61%, Poznań – 47% i dopiero Wrocław. Świadczy to o tym, że spółki z udziałem kapitału zagranicznego są rozproszone po całym województwie dolnośląskim, a nie skupione tylko w stolicy Dolnego Śląska.

Na podstawie danych statystycznych dotyczących podmiotów gospodarczych regionu dolnośląskiego można wywnioskować, iż w okresie od roku 2005 do 2009 w województwie dolnośląskim liczba istniejących spółek z udziałem kapitału zagranicznego zwiększyła się o 18%. Ponadto z danych GUS wynika, że w roku 2001

---

¹ www.stat.gov.pl, 15.11.2010.

spółek z udziałem kapitału zagranicznego było 4557, co oznacza wzrost do połowy roku 2010 o ponad 41%.

Analiza wielkości prezentowanych dla podregionów pokazuje, że w badanym okresie, od 2005 roku, największą dynamikę zmian można zaobserwować w mieście Wrocławiu – wzrost o 26 %, oraz podregionie wrocławskim – 25%. Najmniejszy przyrost liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego wystąpił w podregionie wałbrzyskim – zaledwie o 4%.

W podregionie jeleniogórskim powiatem, w którym funkcjonuje najwięcej spółek z udziałem kapitału zagranicznego, jest miasto na prawach powiatu Jelenia Góra – 311 spółek w 2009 roku, oraz powiat jeleniogórski – 214 podmiotów. Wśród gmin należących do powiatu jeleniogórskiego najwięcej spółek z kapitałem zagranicznym zlokalizowanych było w 2009 roku w gminie Podgórzyn – 41, następnie Karpaczu – 37 oraz Szklarskiej Porębie – 26. Najmniejszą liczbą podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w podregionie jeleniogórskim w 2009 roku charakteryzował się powiat lwówecki, gdzie funkcjonowało jedynie 50 takich podmiotów. Największy wzrost liczby spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego w ciągu badanych 4 lat wystąpił w powiecie bolesławieckim, przede wszystkim w mieście Nowogrodźcu, gdzie dynamika wzrostu liczby podmiotów z kapitałem zagranicznym wyniosła 143%. Zwiększenie zainteresowania podmiotów zagranicznych terenami zlokalizowanymi w okolicy miasta Nowogrodźca można tłumaczyć przede wszystkim funkcjonowaniem na jego terenie Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości (KSSEMP) z podstrefą Nowogrodziec–Wykroty, która do 1 grudnia 2017 roku oferuje potencjalnym przedsiębiorcom specjalne zachęty inwestycyjne. Ponadto teren, na którym znajduje się podstrefa Nowogrodziec–Wykroty, zlokalizowany jest w pobliżu autostrady A4, najdłuższej w Polsce. W odległości około 20 km od autostrady znajdują się miejscowości położone na terenie Niemiec, co dla wielu inwestorów może być atrakcyjne. Po względem ilościowym najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w okresie od 2005 do 2009 roku w gminie Podgórzyn – 18 spółek, następnie w Jeleniej Górze – 17 oraz Bolesławcu – 16. W niektórych powiatach podregionu jeleniogórskiego zmniejszyła się liczba podmiotów działających na danym terytorium, co oznacza, że zostały one zlikwidowane lub kapitał zagraniczny wycofano. Taka sytuacja wystąpiła w Lubaniu, gdzie jeszcze w 2005 roku spółek z kapitałem zagranicznym było 13, a w roku 2009 już tylko 10.

W podregionie legnicko-głogowskim największy przyrost liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego od roku 2005 do 2009 jest widoczny w powiecie górowskim – 24%, natomiast najmniejszy w polkowickim, w którym w omawianym okresie czterolecia nie pojawiła się żadna nowa spółka posiadająca w swojej strukturze kapitał pochodzenia zagranicznego. Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej w formie spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego zarejestrowanych było w 2009 roku w Legnicy – 168, a następnie w powiecie głogow-

skim – 91. W powiecie górowskim już tylko 21. W powiecie głogowskim najczęściej wybieranym miejscem lokowania spółek z udziałem kapitału zagranicznego jest miasto Głogów, gdzie zarejestrowanych w 2009 roku takich podmiotów było 82 z 91 przypisanych dla tego powiatu. Na tak wysoką liczbę przedsiębiorców z kapitałem zagranicznym wpływ z pewnością miało powstanie w 2008 roku w granicach administracyjnych Głogowa podstrefy Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Głównym atutem oferowanych przez Głogów terenów jest zlokalizowanie podstrefy w pobliżu szlaku komunikacyjnego północ-południe, portu rzecznego, przystani przeładunkowej, a także bocznicy kolejowej. Największa dynamika wzrostu liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego w podregionie legnicko-głogowskim w okresie od 2005 roku do 2009 roku jest charakterystyczna dla miasta Legnicy, przybyło 16 podmiotów. Na drugim miejscu plasuje się Głogów z 8 dodatkowymi przedsiębiorstwami oraz Lubin – z 7. W tym regionie w badanym okresie doszło także do kilku likwidacji omawianej grupy spółek, najwięcej zamknięto ich w Polkowicach – aż 5 firm.

W podregionie wałbrzyskim występuje najmniej powiatów, jednakże jest on najbardziej liczebny pod względem ludności, która go zamieszkuje. W okresie od 2005 do 2009 roku był to podregion, który osiągnął najniższą stopę wzrostu liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego w całym województwie dolnośląskim. Na 5 przypisanych do tego podregionu powiatów 2 z nich jako jedyne wśród wszystkich powiatów Dolnego Śląska odnotowały ogólny spadek liczby zarejestrowanych spółek z kapitałem zagranicznym. Były to powiat kłodzki oraz wałbrzyski. W powiecie kłodzkim największy spadek liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego odnotowano w Kłodzku (obecnie jest ich o 4 mniej w porównaniu z rokiem 2005), kolejno w Kudowie Zdroju (2 mniej) oraz po jednej w Bystrzycy Kłodzkiej oraz Łądku Zdroju. W powiecie wałbrzyskim miasto Wałbrzych stanowi centrum lokalizacji firm z kapitałem zagranicznym, jednak i ono w okresie omawianego czterolecia odnotowało zmniejszenie liczby takich podmiotów o 5 spółek. Pod względem liczebności spółek z kapitałem zagranicznym umiejscowionych w powiecie wałbrzyskim liderem rankingu, mimo spadku liczby firm w badanym okresie, jest miasto Wałbrzych, w którym według rejestru REGON zlokalizowane były w 2009 roku 143 podmioty posiadające taki kapitał. Na miejscu drugim uplasowała się Świdnica (139 spółek), a na miejscu trzecim Dzierżoniów – 60 podmiotów. Przeprowadzając analizę z punktu widzenia powiatów podregionu wałbrzyskiego, stwierdza się, że najbogatszy w spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego jest powiat świdnicki – ma ich 280, za nim plasuje się powiat wałbrzyski, kłodzki, dzierzoniowski oraz ząbkowicki. Największy przyrost liczby spółek w okresie od roku 2005 do 2009 odnotowany został dla powiatu świdnickiego, gdzie liczba badanych przedsiębiorstw zwiększył się o 20, w tym 19 z nich zlokalizowało swoją działalność w mieście Świdnicy. Podobnie jak w pozostałych opisanych przypadkach, Świdnica również jest podstrefą należącą do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Eko-

nomicznej (WSSE), co jest zapewne bodźcem przyciągającym inwestorów zagranicznych. Ponadto warto nadmienić, iż Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna składająca się z 40 podstref została uznana przez „FDI Magazine”² za jedno z najatrakcyjniejszych miejsc do inwestowania na świecie. W raporcie opracowanym przez brytyjskie wydawnictwo przeanalizowano ponad 700 specjalnych stref ekonomicznych na świecie i WSSE uzyskała lokatę 17. Do tego zajęła trzecie miejsce wśród europejskich specjalnych stref ekonomicznych.

Podregion wrocławski w okresie od 2005 do 2009 roku odnotował największy przyrost liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Dwudziestopięcioprocentowy wzrost liczby podmiotów w tym podregionie nastąpił dzięki dużemu przyrostowi liczby spółek w powiecie wrocławskim, który wyniósł prawie 50%. Tak imponujący wynik powiat wrocławski zawdzięcza przede wszystkim dwóm gminom, Kobierzyce i Żórawina. W pierwszej z nich w okresie ostatnich 4 lat liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym wzrosła z 33 do 94, czyli o 185%, a w drugiej z 9 do 16, czyli o 178%. Pod względem liczby spółek z kapitałem zagranicznym w podregionie wrocławskim do najbogatszych powiatów można zaliczyć: wrocławski, ponad 300 spółek, następnie oławski – 107 oraz trzebnicki – 100. Wśród gmin na miejscu pierwszym plasuje się gmina Kobierzyce, na drugim i trzecim odpowiednio Kąty Wrocławskie oraz Długołęka. Każda z nich na swoim terenie ma ponad 50 takich podmiotów. Sukces gminy Kobierzyce łączony jest przede wszystkim z doskonałym jej położeniem w pobliżu aglomeracji wrocławskiej oraz w pobliżu najważniejszych węzłów komunikacyjnych, takich jak autostrada A4 i drogi międzynarodowe nr 35 i 8. Ponadto w niedalekiej przyszłości sfinalizowana zostanie na jej terenie obwodnica Wrocławia, łącząca wyżej wymienione trasy komunikacyjne. Również w tym regionie odnotowano zmniejszenie się liczby spółek w niektórych gminach. Od 2005 roku po 3 spółki z udziałem kapitału zagranicznego zostały odjęte od ogólnej liczby takich podmiotów funkcjonujących w gminie Święta Katarzyna, Milicz oraz Trzebnica.

Prezentacja kapitału zagranicznego ulokowanego w Polsce oraz w poszczególnych regionach została przeprowadzona na bazie danych z systemu REGON udostępnionych przez GUS. Jakkolwiek dane te mają pewne walory poznawcze i umożliwiają ogólne przedstawienie skali zjawiska w odniesieniu do napływu kapitału zagranicznego, to jednak nie są dostatecznie precyzyjne. Sam GUS rekomenduje wykorzystanie także danych z formularza KZ (kapitał zagraniczny) pod nazwą „Sprawozdanie dla spółek z udziałem kapitału zagranicznego”. Dane te bowiem przedstawiają faktycznie działające przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego na terenie Polski, podczas gdy informacje w systemie REGON z uwagi na jego specyfikę mogą obejmować podmioty gospodarcze nieaktywne operacyjnie.

---

² *Global Free Zones of the Future 2010/2011. Winners*, „Global Outlook FDI Magazine”, June/July 2010.

Tabela 1

Firmy z udziałem kapitału zagranicznego na Dolnym Śląsku w latach 2003–2008
w podziale na mikro, małe, średnie i duże

Rok	Ogółem	Mikro	Małe	Średnie	Duże
2003	1675	1055	349	193	78
2004	1758	1094	379	204	86
2005	1831	1127	391	225	88
2006	1962	1203	409	253	97
2007	2048	1239	427	267	115
2008	2112	1237	470	283	122

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Banku Danych Regionalnych GUS*, <http://www.stat.gov.pl>, 4.11.2010.

Według danych zebranych na bazie formularza KZ na Dolnym Śląsku w 2008 roku³ zarejestrowanych było 2112 aktywnie działających przedsiębiorstw zagranicznych. Dominującą rolę odgrywają podmioty mikro, których jest 1237, stanowiące ponad 58% całej liczby tego rodzaju firm. Licznie reprezentowaną grupą są także przedsiębiorstwa małe – 470, natomiast zdecydowanie mniej jest podmiotów średniej wielkości – 283 oraz dużych – 122. Charakterystyczny i pozytywny jednocześnie jest ogólny systematyczny przyrost liczby inwestorów zagranicznych na Dolnym Śląsku.

Znacząca liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego zarejestrowanych na terenie Dolnego Śląska przekłada się również na wielkość kapitału zagranicznego ulokowanego w systemie gospodarczym województwa. Na koniec 2008 roku zanotowano wartość kapitału zagranicznego na Dolnym Śląsku na poziomie przekraczającym 13,4 mld zł, co stanowi kolejny korzystny wyróżnik na tle całego kraju (druga pozycja pod tym względem w Polsce). Ponadto pozytywna jest również sama tendencja napływu kapitału zagranicznego do badanego województwa. Dolny Śląsk rejestruje regularny przyrost skali zaangażowania kapitałowego podmiotów zagranicznych działających w regionie. Tylko w okresie 2003–2008 nastąpił ponaddwupółkrotny wzrost wartości kapitału zagranicznego zainwestowanego w województwie, wskazujący na pozytywną percepcję Dolnego Śląska przez inwestorów zewnętrznych. Największy przyrost wielkości zainwestowanych środków

³ Są to najnowsze dane udostępniane przez GUS.

nastąpił na Dolnym Śląsku między 2004 a 2005 rokiem, co można wytłumaczyć wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Celem niniejszego artykułu było przeanalizowanie zmian w liczbie podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego na Dolnym Śląsku. Z krótkiej analizy wynika, że liczba badanych podmiotów na terenie powiatów województwa dolnośląskiego od roku 2005 systematycznie wzrasta. To znaczy, że przedsiębiorcy uważają region Dolnego Śląska za atrakcyjny do inwestowania oraz oferujący dobry dla prowadzenia biznesu klimat inwestycyjny. Ponadto dominującą rolę odgrywają niewielkie przedsiębiorstwa, w szczególności mikroprzedsiębiorstwa oraz małe firmy, które stanowią łącznie ponad 80% ogólnej liczby podmiotów funkcjonujących na Dolnym Śląsku. Mimo corocznego zwiększania się ich liczby ich udział w ogólnej liczbie jest stały od 2003 roku.

Z obserwacji wynika, iż w dzisiejszych czasach niezmiernie istotny jest lokalny rozwój przedsiębiorczości, w tym mikro i małych przedsiębiorstw. Mikroprzedsiębiorstwa działają raczej na skalę regionalną lub lokalną niż na skalę międzynarodową (ich udział w eksporcie nie przekracza 15% w ciągu roku). Zjawisko to pokazuje, że stanowią one podstawę funkcjonowania gmin, powiatów, województw, które dzięki inwestycjom dokonywanym przez te podmioty mają szansę rozwijać się zarówno gospodarczo, jak i społecznie. Samorządy powinny zatem popularyzować przedsiębiorczość na szeroką skalę. Muszą tworzyć instytucje otoczenia biznesu, które byłyby łącznikiem między gminą/powiatem a podmiotami gospodarczymi. Z drugiej strony powinny wspierać przedsiębiorstwa chcące się rozwijać, bo pomoc w dokonaniu inwestycji w przyszłości pozwoli im czerpać korzyści z włożonego wkładu.

MICRO-ENTERPRISES WITH SHARE OF FOREIGN CAPITAL ON THE DOLNY ŚLĄSK (*LOWER SILESIA*) REGION

Summary

Basing on observances one may conclude that today, the local entrepreneurship development, including micro and macro enterprises is very substantial. Micro-enterprises operate rather within regional or local scale than the international one (their share in export does not exceed 15% during a year). This phenomenon shows they pose

basis for functioning of communes, poviats, provinces which, due to investments made by such entities, have chance to develop their economies and social relations.

The objective of this article was carrying out of examination of the Dolny Śląsk province (*Lower Silesia*) in terms of changes in the number of entities for years 2005–2009 with special consideration given to micro and small enterprises with foreign capital, whose number has been growing up for years. 2112 foreign enterprises were registered in the territory of Dolny Śląsk in 2008. Micro entities dominate – 1237, posing more than 50% of the entire population of such companies. Also small enterprises are frequent – 470, while number of middle enterprises – 283 and large ones – 122 is definitely much lower.

Translated by Magdalena Stawicka